

Kościół Nawiedzenia Marii Panny

HISTORIA

Tradycja pielgrzymek do tego znajdującego się na terenie Morawskiej Wołoszczyzny miejsca liczy kilkaset lat. Pielgrzymka odbywa się regularnie, w pierwszą niedzielę lipca. Dolina Stračky ze źródłem wspaniałej wody pitnej należy wraz z chronionymi bagnami „Pod Hájem” do atrakcyjnych pod względem przyrodniczym celów pielgrzymkowych. Żyją tu niektóre spośród chronionych gatunków ptaków, zwierząt wodnych i roślin.

Nowy kościół w Zašovej z początku XVIII wieku zastąpił znajdujący się niedaleko drewniany kościółek św. Anny. Barokowy kościół pielgrzymkowy Nawiedzenia Marii Panny, który stał się dominującą budowlą miejscowości, został wybudowany przez właścicieli majątku obejmującego Meziříčí i Rožnov. Ma długość 35 metrów i wysokość 16 metrów, dzięki czemu stanowi największy zabytek sakralny w okolicy. W jednonawowej budowli znajduje się oddzielne pięcioboczne prezbiterium.

Z początkami pielgrzymek do Zašovej wiąże się wiele legend. Pierwsza wzmianka o darach dziękczynnych przy obrazie cudotwórczyni z Zašovej pochodzi z XVII wieku. Ludzie najczęściej zwracali się do Marii Panny z modlitwą w czasie morowych plag. Za pierwszy pisemny dokument poświadczający organizowanie pielgrzymek w tym regionie uznawana jest obietnica złożona przez mieszkańców okolicznych wiosek, którzy zobowiązali się odwiedzać Marię Pannę z Zašovej co roku, jeśli ochroni ich przed zarazą.

Legenda: Z obrazem pielgrzymkowym Marii Panny wiąże się legenda, która tłumaczy pochodzenie tego wyobrażenia artystycznego. Według niej pewien chrześcijański rycerz ukrywał się przez trzy dni i trzy noce w głębokich lasach przed niebezpiecznymi Tatarami, aż w końcu wycieńczony ukląkł i modlił się gorąco do Marii Panny. Kiedy usnął ze zmęczenia, we śnie ukazała mu się Matka Boska z dzieciątkiem na ręce i spuściła lewą ręką w dół sznur, mówiąc, by złapał za jego koniec i poszedł za nią. Po przebudzeniu stwierdził, że znajduje się w nieznannej okolicy i z wdzięczności obiecał, że wybuduje kapliczkę, w której będzie znajdować się obraz Marii Panny w takiej postaci, w jakiej objawiła mu się we śnie. Stąd też wywodzi się typowe przedstawienie Marii Panny z Dzieciątkiem Jezus na rękach i sznurem w lewej dłoni.

OPIS ŚWIĄTYNI

Cennym zabytkiem jest gotycki obraz tablicowy Marii Panny z Dzieciątkiem Jezus znajdujący się na barokowym ołtarzu głównym. Jest to kopia cudownego obrazu, który powstał pod koniec XV wieku w okresie najazdów Tatarów na Morawy. Oryginał znajduje się w Muzeum Archidiecezjalnym w Ołomuńcu i wiąże się z nim kilka legend o cudownych uzdrowieniach i wysłuchaniu prośb kierowanych do Marii Panny. W kościele można jednak podziwiać inny, niewiele młodszy zabytek. Unikatowy charakter monumentalnej rzeźby Chrystusa Ukrzyżowanego ponadnaturalnej wielkości odkryty został dopiero niedawno. Zaledwie pięć lat temu specjaliści zakończyli badania tej wyjątkowej drewnianej rzeźby i doszli do wniosku, że najstarsza z pięciu warstw kolorystycznych wskazuje na późnogotyckie pochodzenie dzieła. Przypuszcza się, że powstało ono około roku 1520. Powód umieszczenia go w Zašovej nigdy jednak nie został wyjaśniony, ponieważ w XIX wieku kościół wraz z archiwum parafialnym został zniszczony w wyniku pożaru, nie istnieją więc żadne zachowane dokumenty o autorze ani o okolicznościach, w jakich dzieło dotarło w to miejsce.

Do ukończenia budowy kościoła w znacznej mierze przyczynili się Trynitarze. Ołtarz główny poświęcony został Trójcy Świętej, ponadto sporządzono nowe organy i dobudowano dwie duże wieże, dzięki czemu świątynia stała się jedynym dwuwieżowym kościołem na Morawskiej Wołoszczyźnie.

W latach czterdziestych XX wieku wnętrze kościoła zostało pomalowane, odrestaurowano również przepiękną barokową ambonę, chrzcielnicę i dwa ołtarze - Wszystkich Świętych i św. Cecylii, patronki muzyki kościelnej, muzyków i ślepców. W tym czasie również zostały przez wybitnego czeskiego konserwatora, prof. Bohuslava Slánskiego, usunięte wykonane niewłaściwie rekonstrukcje obrazu Marii Panny, który dzięki temu znów zablysnął w pełnej krasie. W pracach konserwatorskich profesora istotne miejsce zajmuje wrażliwe podejście artystyczne. Przy rekonstrukcji dochodzi nie tylko do odnowienia materialnego elementu dzieła, ale przede wszystkim do wskrzeszenia jego estetyczno-artystycznej wartości.

Na uwagę zasługuje niewątpliwie posąg św. Feliksa z Valois, który wraz ze św. Janem z Mathy był współzałożycielem Zakonu Trójcy Przenajświętszej. Jego kopia znajduje się w jednej z nisz fasady.

W OKOLICY

Aby dowiedzieć się więcej o tym pięknym regionie, można na przykład odwiedzić znajdującą się niedaleko miejscowość Rožnov pod Radhoštěm z wyjątkowym „Vlašským muzeem v přírodě” (Wołoskim Parkiem Etnograficznym). Tamtejsze tzw. „Drewniane Miasteczko” stanowi zbiór budowli drewnianych wołoskiego typu z kościołem św. Anny, dzwonnica, siedzibą wójta, budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi.